

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2010

Regeringens proposition med förslag till lag om betalningsinstitut och vissa lagar som har sam- band med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 6 oktober 2009 en proposition med förslag till lag om betalningsinstitut och vissa lagar som har samband med den (RP 172/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Utlåtande

Ekonomiutskottet begärde den 25 november 2009 utlåtande av kommunikationsutskottet framför allt om de effekter som propositionen får för teleoperatörers verksamhet och betalning med mobiltelefon. Kommunikationsutskottets utlåtande (KoUU 28/2009 rd) återges efter betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Seppo Tanninen, finansministeriet
- lagstiftningssekreterare Minna Laherto, justitieministeriet

- konsultativ tjänsteman Jussi Mäkinen, kommunikationsministeriet
- jurist Tuija Nevalainen, Finansinspektionen
- kriminalinspektör Laura Kuitunen, Central-kriminalpolisen
- specialforskare Antti Ihmäki, Konkurrensverket
- förvaltningsdirektör Yrjö Judström, Helsingfors stads trafikverk
- chefsjurist Jyrki Arjanne, Elisa Abp
- direktör Erkki Kontkanen, Finansbranschens Centralförbund
- juridisk ombudsman Tiina Toivonen, Företagarna i Finland
- verkställande direktör Reijo Svento, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
- jurist Jaakko Turunen, Centralhandelskammaren.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- DNA Oy
- TeliaSonera Finland Abp
- Finlands näringsliv.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en lag om betalningsinstitut för att genomföra direktivet om betaltjänster på den inre marknaden, med undantag av bestämmelserna om betaltjänster.

I lagen ska det föreskrivas om rätten att tillhandahålla betaltjänster. Där föreslås bestämmelser om förutsättningarna för att bevilja auktorisation för betalningsinstitut, affärsverksamhet som är tillåten för betalningsinstitut, skyd-

dande av kundmedel, kapitalkrav för betalningsinstitut och om filialetablering i en annan stat. Dessutom ska där föreskrivas om villkoren för en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla betaltjänster utan auktorisation.

Finansinspektionen föreslås övervaka att lagen efterlevs.

Vidare föreslår regeringen en lag om utländska betalningsinstituts verksamhet i Finland. Med

anledning av den föreslagna lagen om betalningsinstitut föreslås dessutom ändringar i kreditinstitutslagen, lagen om värdepappersföretag, lagen om Finansinspektionen, lagen om Finansinspektionens tillsynsavgift, lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism och i bokföringslagen.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Utskottet tillstyrker lagförslagen med en rad förslag till tekniska ändringar.

Propositionen hänger, precis som propositionen om en betaltjänstlag (RP 169/2009 rd), samman med genomförandet av det så kallade betaltjänstdirektivet (2007/64/EG). Det syftar till att upprätta en alleuropeisk samordnad marknad för betaltjänster och den vägen att göra det lika lätt, effektivt och säkert att betala (inte minst giring, direktdebitering och kortbetalningar) inom unionen som i varje medlemsstat enskilt. Direktivet skapar en rättslig grund för att bygga upp ett gemensamt eurobetalningsområde (Single Euro Payments Area, Sepa). Betaltjänstdirektivet stärker användarnas (konsumenter, detaljister, små och stora företag och myndigheter) rättigheter och skydd. Samtidigt garanteras betaltjänstleverantörerna rättvisa konkurrensvillkor.

Ekonomiutskottet anser att lagförslagen tar gehörig hänsyn till de bestämmelser som direktivet kräver. Det handlar om ett stort lagstiftningspaket som kommer att omfatta en mycket brokig skara aktörer från storföretag till små personbolag. Därför är det viktigt att aktivt gå ut med information och handleda aktörer om de nya förfarandena. Det är också viktigt med information till konsumenterna för att de ska kunna dra nytta av de reformer som de nya bestämmelserna innebär.

Sakkunniga som utskottet har hört har fäst särskilt avseende vid de aspekter av genomförandet av direktivet som har med betalningar

med mobiltelefon att göra. I 1 § 2 mom. 6 punkten i lagförslag 1 sägs att lagen ska tillämpas på bl.a. betaltjänster där betalaren ger sitt samtycke till en betalningstransaktion med mobiltelefon och betalningen görs till operatören för ett system eller nät för telekommunikation eller informationsteknik som endast fungerar som förmedlare av betalningstransaktionen mellan den som använder betaltjänsten och den som levererar varan, tjänsten eller någon annan nytta. Bestämmelsen grundar sig på artikel 4.3 i direktivet och bilaga 7 till direktivet.

Utskottet har behandlat frågor i anknytning till detta i ett brett perspektiv i sitt betänkande om betaltjänstlagen (EkUB 4/2010 rd). Kommunikationsutskottets utlåtande om propositionen (KoUU 28/2009 rd) har behandlats i samma sammanhang. Både lagen om betalningsinstitut och betaltjänstlagen hänför sig till samma direktiv och därför bör bestämmelserna om dem vara samordnade. Med de argument som utskottet anför i betänkandet om betaltjänstlagen anser det att direktivet inte medger en tolkning av betalningar med mobiltelefon som avviker från lagförslaget. För att säkerställa utvecklingen av framför allt elektroniska tjänster har utskottet ändå föreslagit att riksdagen i samband med propositionen om en betaltjänstlag godkänner ett uttalande om att lagstiftningsens effekter för samhällsutvecklingen och utbudet av elektroniska tjänster bör bevakas noga och åtgärder i förekommande fall vidtas för att ändra unionslagstiftningen.

Detaljmotivering**1. Lag om betalningsinstitut**

53 §. Unionens direktiv om betaltjänster på den inre marknaden förutsätter att penningförmedling bara får bedrivas av en tillförlitlig tjänsteleverantör. I enlighet med propositionen ska bestämmelserna om betalningstjänster strykas i lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. För att bestämmelserna om den som bedriver penningförmedling utan auktorisation eller utan ett sådant beslut av Finansinspektionen som avses i lagen om betalningsinstitut ska uppfylla kraven i direktivet under övergångsperioden föreslås övergångsbestämmelserna bli kompletterade med en ny paragraf om tillförlitliga betalningsförmedlare.

54 §. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna föreslås bli kompletterade med en ny paragraf om förfarandena under övergångsperioden då Finansinspektionen tar över ansvaret för tillsynen över betaltjänstleverantörerna.

3. Lag om ändring av kreditinstitutslagen

Ingressen och 20 §. Efter det att regeringen lämnat sin proposition ändrades lagens 20 § genom en lag som trädde i kraft den 1 januari 2010 (1185/2009). Lagförslagets ingress och 20 § har ändrats i enlighet med detta. Dessutom har det nya begreppet betalningsinstitut beaktats i 20 §.

7. Lag om ändring av lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Ingressen. Efter det att regeringen lämnade sin proposition har lagen ändrats i samband med regionförvaltningsreformen (1428/2009). Ingressen har ändrats i överensstämmelse med detta och utskottets ändringsförslag längre fram vägts in.

2 §. Paragrafens 12 punkt har preciserats för att svara mot terminologin i lagen om utländska försäkringsbolag; därmed ändras termen "representation" till "filial".

Paragrafen föreslås bli kompletterad med en ny 20 a punkt som motsvarar direktivet om penningtvätt. Myndigheterna i filialens etableringsstat är behöriga att förhindra och utreda penningtvätt när det gäller en utländsk tjänsteleverantörs filial i en annan stat.

29 och 30 §. I paragrafen beaktas att myndighetsansvaret flyttas över från länsstyrelsen på regionförvaltningsverket.

31 §. Paragrafen preciserar befogenhetsfördelningen mellan regionförvaltningsverket och Finansinspektionen när det gäller tillsynsansvaret.

32 §. I paragrafen beaktas att myndighetsansvaret har flyttats över från länsstyrelsen på regionförvaltningsverket och dessutom har regionförvaltningsverkets inspektionsbefogenheter preciserats.

33 §. I paragrafen beaktas att myndighetsansvaret har flyttats över från länsstyrelsen på regionförvaltningsverket.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen. Paragrafen har kompletterats med tre nya moment som tydliggör Finansinspektionens tillsynsansvar och befogenheter när det gäller betaltjänster.

Utskottets förslag till beslut

Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen

godkänner lagförslag 2, 4—6 och 8 utan ändringar och

godkänner lagförslag 1, 3 och 7 med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

*Utskottets ändringsförslag***1.**

Lag
om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap. Allmänna bestämmelser 1—5 § (Som i RP) 2 kap. Rätten att tillhandahålla betaltjänster 6—10 § (Som i RP) 3 kap. Beviljande och återkallande av auktorisation 11—20 § (Som i RP) 4 kap. Betalningsinstituts verksamhet 21—26 § (Som i RP) 5 kap. Finansiella förutsättningar för tillhandahållande av betaltjänster 27—31 § (Som i RP)	6 kap. Förfaranden 32—41 § (Som i RP) 7 kap. Filialetablering 42—47 § (Som i RP) 8 kap. Skadestånds- och straffbestämmelser 48—50 § (Som i RP) 9 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser 51 och 52 § (Som i RP) 53 § (Ny) Övergångsbestämmelse om penningförmedlares tillförlitlighet <i>Penningförmedling får med stöd av 52 § 2 mom. bedrivas bara om tjänsteleverantören uppfyller villkoren i 13 § 2 mom., och med stöd av 52 § 5 mom. bara om den fysiska person som</i>
---	--

har ansvar för eller är med om att tillhandahålla tjänsten är tillförlitlig på det sätt som avses i 13 § 3 mom.

54 § (Ny)

Övergångsbestämmelse om tillhandahållande av betaltjänster och inskrivning i registret över betalningsinstitut

Den som utan auktorisation tillhandahåller betaltjänster när denna lag träder i kraft ska inom två månader från ikraftträdandet underrätta Finansinspektionen om han eller hon avser att fortsatt tillhandahålla betaltjänster med stöd av

52 § 2 eller 5 mom. Av anmälan ska de uppgifter som avses i 16 § 1 mom. framgå. Anmälan behöver inte göras, om tjänsteleverantören har ansökt om auktorisation eller ett beslut enligt 8 §. Finansinspektionen ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i uppgifterna eller om tillhandahållandet av betaltjänsten upphör.

Finansinspektionen skriver särskilt in de tjänsteleverantörer som avses i 1 mom. i registret över betalningsinstitut. Skillnaden mellan tjänsteleverantörerna i denna paragraf och de tjänsteleverantörer som skrivits in i registret med stöd av 16 § ska tydligt framgå av registeranteckningen.

3.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kreditinstitutslagen av den 9 februari 2007 (121/2007) 4 § 1 mom. 2 punkten, 8 § 1 mom., 12 §, 20 § 1 mom., 22 § 1 mom., 30 § 1 mom. 5 punkten, 31 § 1 och 3 mom., 32 och 44 §, 53 §, 55 § 4 mom., 66 §, 76 § 1 mom. och 134 § 1 mom., av dem 20 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1185/2009, som följer:

4, 8 och 12 §
(Som i RP)

20 §

Undantag från kreditinstituts ensamrätt att ta emot återbetalbara medel

Bestämmelserna i 19 § begränsar inte Finlands Banks rätt att från allmänheten ta emot återbetalbara medel, fondbolags rätt att bedriva fondverksamhet enligt lagen om placeringsfonder (48/1999), värdepappersföretags och fondbolags rätt att tillhandahålla sparavtal enligt lagen om bundet långsiktigt sparande (1183/2009), betalningsinstituts eller i 7 § i lagen om betalningsinstitut (/) nämnda person-

ers rätt att i enlighet med nämnda lag tillhandahålla betaltjänster eller försäkringsföretags rätt att bedriva försäkringsrörelse enligt lagen om försäkringsbolag. Bestämmelserna i 19 § begränsar inte heller försäljning av andra betalningsmedel än elektroniska pengar. I fråga om utländska kreditinstituts, värdepappersföretags, fondbolags, betalningsinstituts och försäkringsbolags rätt att tillhandahålla tjänster i Finland enligt sin auktorisation föreskrivs särskilt.

22, 30—32, 44, 53, 55, 66, 76 och 134 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

7.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 18 juli 2008 om förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism (503/2008) 31 § 5 mom. och 43 §, av dem 31 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1428/2009 (*utesl.*),

ändras 2 § 12 och 20 punkten, 11 § 1 och 3 mom., 13 §, 19 § 3 mom., 21 § 1 mom., 25 § 3 mom., rubriken för 27 §, 27 § 1 mom., rubriken för 29 §, 29 § 1 mom., inledande stycket i 29 § 2 mom., 30 §, 31 § 1 mom. 1, 6 och 7 punkten, 32 § 1 och 2 mom. samt 33 § 1 mom., av dem 29 § 1 mom. och det inledande stycket i 2 mom., 30 §, 31 § 1 mom. 1, 6 och 7 punkten (*utesl.*), 32 § 1 och 2 mom. samt 33 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1428/2009, samt

fogas till 2 §, sådan den delvis lyder i lag 918/2008, en ny 20 a punkt, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på

12) utländska försäkringsbolags *filialer* som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995), (*Ny*)

(20 punkten som i RP)

20 a) *utländska betalningsinstituts filialer som avses i lagen om utländska betalningsinstituts verksamhet i Finland (/), (Ny)*

11, 13, 19, 21, 25 och 27 §
(Som i RP)

29 §

Valutaväxlingsregistret samt registret över företagstjänster

Regionförvaltningsverket för ett register över dem som bedriver valutaväxlingsverksamhet (valutaväxlingsregistret) och ett register över tillhandahållare av kapitalförvaltnings- och företagstjänster (registret över företagstjänster). Valutaväxlingsregistret och registret över företagstjänster förs för tillsynen över att de som bedriver valutaväxlingsverksamhet respektive de som tillhandahåller kapitalförvaltnings- och företagstjänster följer bestämmelserna i denna lag.

(Inledningsstycket i 2 mom. som i RP)

30 §

Avförande ur registret

Regionförvaltningsverket ska avföra en registrerad ur valutaväxlingsregistret eller registret över företagstjänster, om den registrerade

inte längre uppfyller villkoren för registrering eller har upphört med sin verksamhet. Innan en registrerad avförs ur registret ska denne ges tillfälle att bli hörd.

31 §

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den utövas av

1) Finansinspektionen när det gäller kreditinstitut och finansiella institut som avses i 2 § 1 punkten och rapporteringsskyldiga som avses i 2, 4—8, 10—13 (*utesl.*), 20 och 20 a punkten i den nämnda paragrafen,

6) regionförvaltningsverket när det gäller rapporteringsskyldiga som avses i 2 § 9 (*utesl.*) och 23 punkten, (*Ny*)

7) regionförvaltningsverket när det gäller andra rapporteringsskyldiga enligt 2 § 1 punkten än kreditinstitut och finansiella institut, andra rapporteringsskyldiga enligt 2 § 3 mom. än värdepappersföretag, rapporteringsskyldiga enligt 2 § 16, 19, 21 och 22 punkten och andra tillhandahållare av juridiska tjänster som avses i 2 § 24 punkten, och

32 §

Tillsynsmyndighetens inspektionsrätt

En behörig tjänsteman vid regionförvaltningsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den rätt att inspektera affärs- och lagerlokaler hos rapporteringsskyldiga som införts i ett register som avses i 29 §.

En behörig tjänsteman vid regionförvaltningsverket har rätt att för tillsynen över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den inspektera affärs- och lagerlokaler hos rapporteringsskyldiga som avses i 2 § 16, 19, 21 och 22 punkten, hos andra som till-

handahåller juridiska tjänster och som avses i 2 § 24 punkten och hos andra i 2 § 1 punkten avsedda rapporteringsskyldiga än kreditinstitut och finansiella institut och hos andra i 2 § 3 punkten avsedda rapporteringsskyldiga än värdepappersföretag..

33 §

Tvångsmedel

Om den som bedriver valutaväxlingsverksamhet eller tillhandahåller kapitalförvaltnings- och företagstjänster försummar registreringsskyldigheten eller fortsätter att bedriva verksamhet som förbjudits i samband med registreringen eller fortsätter med sin verksamhet efter att ha avförts ur registret, kan regionförvaltningsverket förbjuda denne att fortsätta med sin verksamhet. Om utövaren eller tillhandahållaren underlåter att anmäla ändringar i de uppgifter som antecknats i registren, kan regionförvaltningsverket uppmana denne att fullgöra sina skyldigheter inom en viss tid.

(1 mom. som i RP)

Denna lag tillämpas på dem som levererar betaltjänster enligt 52 § 2 mom. i lagen om betalningsinstitut på det sätt som den tillämpas på betalningsinstitut och på dem som tillhandahåller betaltjänster enligt 52 § 5 mom. i nämnda lag på det sätt som denna lag tillämpas på personer som avses i 7 § i lagen om betalningsinstitut. (*Nytt*)

Finansinspektionen övervakar efterlevnaden av denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den när det gäller tjänsteleverantörerna i 2 mom. I fråga om Finansinspektionens befogenheter vid tillsyn enligt detta moment tillämpas vad som föreskrivs i lagen om Finansinspektionen om Finansinspektionens befogenheter vid tillsynen över andra aktörer på finansmarknaden. (*Nytt*)

Regionförvaltningsverket överför inom två månader från denna lags ikraftträdande uppgifterna om betaltjänstleverantörer i betal-

ningsrörelse- och valutaväxlingsregistret till Finansinspektionen. (Nytt)

Helsingfors den 24 mars 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Antti Rantakangas /cent
medl. Hannu Hoskonen /cent
Harri Jaskari /saml
Anne Kalmari /cent
Toimi Kankaanniemi /kd

Miapetra Kumpula-Natri /sd
Jouko Laxell /saml
Päivi Lipponen /sd
Marjo Matikainen-Kallström /saml
Markku Uusipaavalniemi /cent
ers. Klaus Pentti /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Kulovesi.